

**TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA THƯ VIỆN THÔNG TIN**

**CÔNG TÁC XÂY DỰNG VÀ PHÁT TRIỂN NGUỒN LỰC
THÔNG TIN TẠI THƯ VIỆN QUỐC GIA VIỆT NAM**

KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP

**GIÁO VIÊN HƯỚNG DẪN : TH.S LÊ THỊ THÚY HIỀN
SINH VIÊN THỰC HIỆN : NGUYỄN THỊ NGỌC LAN
LỚP : THƯ VIỆN THÔNG TIN 38A**

HÀ NỘI - 2010

MỤC LỤC

	Trang
Danh mục từ viết tắt	3
Lời nói đầu	4
Chương 1: NGUỒN LỰC THÔNG TIN VỚI TVQGVN	9
1.1 Vài nét về Thư viện Quốc gia Việt Nam	9
1.2 Quá trình hình thành nguồn lực thông tin của TVQGVN...	9
1.3 Vai trò của nguồn lực thông tin	18
Chương 2: THỰC TRẠNG NGUỒN LỰC THÔNG TIN TẠI TVQGVN	22
2.1 Cơ cấu nguồn lực thông tin của TVQGVN	22
2.1.1 Về loại hình tài liệu	22
2.1.2 Về nội dung tài liệu	29
2.1.3 Về ngôn ngữ tài liệu	33
2.2 Xây dựng và phát triển nguồn lực thông tin	35
2.2.1 Chính sách phát triển nguồn lực thông tin	35
2.2.2 Công tác phát triển nguồn lực thông tin	39
2.3 Một số nhận xét và đánh giá hiện trạng nguồn lực thông tin của TVQGVN	53
Chương 3: NHỮNG GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN NGUỒN LỰC	

THÔNG TIN TẠI TVQGVN.....	58
3.1 Hoàn thiện chính sách phát triển nguồn	58
3.2 Tăng cường tài liệu ngoại văn	60
3.3 Hoàn thiện cơ sở pháp lý về thu nhận lưu trữ xuất bản phẩm.	62
3.4 Kinh phí phát triển nguồn lực thông tin.....	63
Kết luận	65
Danh mục tài liệu tham khảo	66

LỜI NÓI ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Chúng ta đang sống trong một thời đại mà trình độ thông tin trở thành một trong những chỉ tiêu hàng đầu của sự phát triển. Thông tin được khai thác để tạo ra của cải cho xã hội, thông tin giúp nghiên cứu, áp dụng khoa học kỹ thuật vào trong lĩnh vực sản xuất. Sự thành công của thế giới hiện đại đều bắt nguồn từ thông tin, nguồn lực thông tin trở thành tài nguyên đặc biệt của mỗi quốc gia bởi càng được sử dụng thì giá trị thông tin càng tăng. Chính vì vậy việc tổ chức, khai thác và sử dụng nguồn lực thông tin là một công việc hết sức quan trọng của mỗi quốc gia để tạo nên tiềm lực kinh tế, chính trị, quân sự và văn hoá.

Trong sự nghiệp xây dựng và phát triển đất nước, vai trò của các cơ quan thông tin thư viện là không thể phủ nhận, đặc biệt trong công cuộc đổi mới hiện nay thì vai trò đó càng phát huy một cách rõ rệt hơn.

Hoạt động thông tin nước ta có vị trí quan trọng trong quá trình công nghiệp hoá - hiện đại hoá đất nước. Hiệu quả của hoạt động thông tin là cơ sở để các nhà lãnh đạo vạch ra những chủ trương, đường lối để đưa công cuộc xây dựng và phát triển đất nước có những bước tiến vững chắc. Chính vì vậy việc tổ chức, khai thác và sử dụng nguồn lực thông tin là một công việc hết sức quan trọng tạo tiềm lực về kinh tế, chính trị, quân sự và văn hoá phục vụ đắc lực cho công cuộc công nghiệp hoá - hiện đại hoá đất nước.

Nguồn lực thông tin là yếu tố quan trọng quyết định hiệu quả hoạt động thông tin. Dưới tác động của khoa học công nghệ, khối lượng thông tin ngày càng gia tăng mạnh mẽ. Công tác thông tin thư viện cần có sự đổi mới đảm bảo hiệu quả phù hợp với nội dung, thời gian và chất lượng.

Nguồn lực thông tin phụ thuộc vào rất nhiều yếu tố: nhiệm vụ của cơ quan thông tin, nhu cầu tin, trình độ phát triển xã hội... Do đó cần phải được hoàn thiện không ngừng để tạo ra một tiềm lực thông tin mạnh cả về số lượng và chất lượng.

Là một thư viện công cộng lớn nhất của cả nước, trực thuộc Bộ Văn hoá thể thao và du lịch, Thư viện Quốc gia Việt Nam (TVQG VN) có vốn tài liệu tổng hợp và rất đồ sộ. Trải qua hơn 90 năm phát triển và trưởng thành, TVQG VN đã góp phần quan trọng trong việc thu thập, bảo tồn vốn tài liệu dân tộc và về dân tộc, bổ sung có chọn lọc một số lượng đáng kể vốn sách báo nước ngoài phù hợp với những điều kiện chính trị, kinh tế, văn hoá, xã hội của nước ta, tìm mọi hình thức và biện pháp phục vụ tích cực để đưa giá trị của chúng tới quần chúng nhân dân, phụng sự có hiệu quả trong việc nâng cao dân trí, bồi dưỡng nhân tài và phát triển mọi mặt cho đất nước.

Trong công cuộc công nghiệp hoá - hiện đại hoá của đất nước, thông tin khoa học đóng vai trò vô cùng quan trọng, là nguồn tài nguyên vô giá, không hề hao hụt hay mất đi khi sử dụng. Thông tin phát triển vô cùng nhanh chóng, bởi vậy kiểm soát và khai thác vốn tài liệu phong phú về số lượng và chuyên sâu về nội dung, đáp ứng ngày càng cao nhu cầu tin của người dùng tin là yêu cầu cấp thiết của TVQG VN trong giai đoạn hiện nay. Với vai trò là một trung tâm thông tin tư liệu lớn của cả nước trong quá trình hình thành và phát triển của mình, TVQG VN luôn quan tâm đến việc phát triển nguồn lực thông tin để phục vụ cho công tác nghiên cứu, học tập.. của mọi đối tượng người dùng tin, tạo điều kiện thuận lợi cho người dùng tin có thể tiếp cận thông tin một cách đầy đủ, chính xác và kịp thời nhất, tuy nhiên trước yêu cầu của công cuộc đổi mới thì nguồn lực thông tin vẫn còn nhiều điểm bất cập.

Thấy rõ được tầm quan trọng đặc biệt của nguồn lực thông tin - là một sinh viên học về chuyên ngành Thư viện – Thông tin, với mong muốn được tìm hiểu sâu hơn, kỹ hơn về nguồn lực thông tin của thư viện để bổ sung và hoàn thiện những kiến thức cơ sở và đặc biệt là chuyên môn đã được học trong nhà trường cũng như cho hoạt động tác nghiệp của mình sau này, em đã chọn đề tài: “ **Công tác xây dựng và phát triển nguồn lực thông tin tại Thư viện Quốc gia Việt Nam**” làm đề tài khoá luận tốt nghiệp. Trên cơ sở này chúng ta sẽ nghiên cứu những chủ trương, giải pháp để có thể xây dựng và phát triển tốt nguồn lực thông tin.

2. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu: Nguồn lực thông tin và công tác phát triển nguồn lực thông tin.

Phạm vi nghiên cứu của đề tài: TVQGVN trong giai đoạn từ năm 2005 đến năm 2009.

3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

Mục đích nghiên cứu của khoá luận là tìm hiểu, nghiên cứu vốn tài liệu của TVQGVN, đánh giá ưu, khuyết điểm và từ đó đưa ra các giải pháp phát triển vốn tài liệu một cách hợp lý nhằm đáp ứng nhu cầu của người dùng tin một cách nhanh chóng, đầy đủ.

Để thực hiện mục đích trên, đề tài tập trung giải quyết những nhiệm vụ sau:

- Khảo sát thực trạng của việc xây dựng nguồn lực thông tin tại TVQGVN.
- Nghiên cứu yêu cầu đối với nguồn lực thông tin tại TVQGVN.

- Đề xuất các phương hướng và giải pháp để phát triển hiệu quả nguồn lực thông tin tại TVQGVN.

4. Bộ cục của khoá luận

Ngoài lời nói đầu, phân kết luận, danh mục tài liệu tham khảo, khoá luận được chia thành 3 chương:

Chương 1: Nguồn lực thông tin với Thư viện Quốc gia Việt Nam

Chương 2: Thực trạng nguồn lực thông tin tại Thư viện Quốc gia Việt Nam

Chương 3: Một số giải pháp phát triển nguồn lực thông tin ở Tthư viện Quốc gia Việt Nam.

Trong quá trình thực hiện Khoá luận em đã nhận được rất nhiều sự giúp đỡ, hỗ trợ của các Thầy Cô và bạn bè.

Nhân dịp này, em xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc của mình tới các Thầy Cô giáo trong khoa Thư viện – Thông tin, đặc biệt với giảng viên hướng dẫn khoa học - Th.S Lê Thị Thuý Hiền người đã trực tiếp hướng dẫn, giúp đỡ em rất tận tình trong suốt quá trình em làm Khoá luận tốt nghiệp.

Em cũng xin gửi lời cảm ơn đến các cán bộ Thư viện Quốc gia Việt Nam đã giúp đỡ em về nguồn tài liệu tạo điều kiện cho em hoàn thành bài Khoá luận này.

Qua việc tìm hiểu nguồn lực thông tin tại Thư viện Quốc gia Việt Nam, em đã thu được kết quả nhất định. Mặc dù vậy, trong thời gian thực hiện khoá luận của mình, em đã gặp nhiều khó khăn về tài liệu, về vốn kinh nghiệm nghiên cứu và thực tế hoạt động của Thư viện Quốc gia Việt Nam.

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Báo cáo công tác hàng năm của Thư viện Quốc gia Việt Nam.
2. Đoàn Phan Tân (2001). *Thông tin học: Giáo trình dùng cho sinh viên ngành thông tin thư viện và quản trị thông tin* / Đoàn Phan Tân.-H.: Đại học Quốc Gia Hà Nội.-237tr.;21cm.
3. Đoàn Phan Tân (2001). *Tin học trong hoạt động thông tin – thư viện*.-H.: Nhà xuất bản Đại học Quốc Gia Hà Nội.-297tr.
4. Lê Văn Việt (2000). *Cẩm nang nghề thư viện*/ Lê Văn Việt.-H.: Văn hóa thông tin.-630tr.;20,5cm.
5. Lê Văn Việt (2000). *Phác thảo sơ bộ chính sách về nguồn lực thông tin*. Tạp san thư viện.- Số 3, tr.6 – 10.
6. Nguyễn Hữu Hùng (1995). *Vấn đề phát triển nguồn lực thông tin trong bối cảnh công nghệ thông tin mới*. Thông tin và tư liệu.- Số 2, tr.11 – 14.
7. Nguyễn Hữu Hùng (2005). *Phát triển thông tin khoa học và công nghệ để trở thành nguồn lực*. Thông tin và tư liệu.- Số 1, tr.2 – 7.
8. Nguyễn Hữu Hùng. *Phát triển hoạt động thông tin trong thời kỳ công nghiệp hoá - hiện đại hoá*, Tạp chí thông tin và tư liệu (số 4), tr.2 – 7.
9. Nguyễn Văn Sơn (1998). *Một số quan điểm về chính sách phát triển nguồn tài liệu*. Tạp chí thông tin tư liệu.-Số 3, tr.1- 4.
10. Nguyễn Văn Sơn (1995). *Chính sách chia sẻ nguồn lực thông tin trong thời kì áp dụng công nghệ thông tin mới*. Tạp chí thông tin và tư liệu.- Số 2, tr.10.

11. Nguyễn Viết Nghĩa (2001). *Phương pháp luận xây dựng chính sách phát triển nguồn tin*. Tạp chí thông tin và tư liệu.- Số 1, tr.12 – 17.
12. Phạm Văn Rính, Nguyễn Viết Nghĩa (2001). *Phát triển vốn tài liệu trong thư viện và cơ quan thông tin*.-H.: Đại học Quốc Gia Hà Nội.- 191tr.;21cm.
13. Phạm Văn Rính. *Bổ sung tài liệu*, tạp san thư viện, (số 2), tr.44 – 47.
14. Thư viện Quốc gia Việt Nam. *TVQGVN 90 năm xây dựng và trưởng thành (1917 – 2007)*, HN.
15. Trịnh Kim Chi (2000). *Vấn đề chia sẻ nguồn lực thông tin*..
16. Về công tác thư viện (2002). Văn hoá thông tin, Hà Nội.
17. Website của thư viện Quốc Gia Việt Nam
<http://www.nlv.gov.vn>